

MŪSŲ LIETUVA

São Paulo - Brasil - 1970 m. spalio - outubro 2 d.

PLACIAJAME PASAULYJE

EGIPTAS. Sostinė Kairas. Širdies smūgio ištiktas rugsėjo 28 d. mirė Egipto prezidentas Gamal Abdel Nasser. Nors jis pridarė daug nemalonių Vakarų valstybėms, tačiau didžioji laisvojo pasaulio spauda vertina jį kovovus didelio masto valstybininku, šiuo metu vieninteliu, kurs dar galėjo nors kiek paveikti kitas arabų valstybes ir sulaukyti nuo didesnio karo su Izraeliu. Staiga iškilo jaudinantis klausimas, kas bus dabar su Egiptu ir visais artimaisiais rytais, kas užims velionio Nasserio vietą.

JAV. Š. Amerikos prezidentas Niksonas apie Nasserio mirtį patyrė besilankydamas Romoje. Jis tuojau pagerbė mirusįjį prezidentą ne tik atsiliepdamas apie jį šiltais žodžiais ir pagirdamas jį kaip pasiaukojusį, kantrų, sumanų valstybininką, bet tuojau pat sustabdė turėjusius prasidėti VI Amerikos laivyno manevrus, netoli nuo Egipto krantų.

SOV. RUSIJA. Nasserio laidotuvėse dalyvavo ir Sov. Rusijos premjeras Kossiginas. Rusams jo mirtis yra nemažas smūgis. Juk Nasseris nusivylęs Vakarų nepalankumu ir šykštumu pradėjo tartis su Kremliaus viešpačiais ir atidavė Rusijos imperializmui duris Afrikon ir į Artimuosius Rytus. Nors Sovietams tai labai daug kainavo ir kainuoja, bet jie mielai tą kainą moka, nes žūt būt jie nori įsitvirtinti Viduržemio jūroje, Suezio kanale ir žibalo ištekliais turtingose arabų valstybėse.

JORDANIJA. Staigi prezidento Nasserio mirtis kiek nustelbė Jordanijoje vykusį pilietinį karą, paliaubas, naująją palestiniečių sutartį su karaliu Husseinu ir paleidimą visų iš trijų lėktuvų pagrobtų įkaitų.

Sukilėlių palestiniečių vadovas Yasser Arafat ir karalius Hussein pasirašė naują paliaubų sutartį. Deryboms tarpininkavo keleto kraštų vyriausybės ir velionis Nasseris. Dar yra maža dalis sukilėlių, kurie nepaiso naujojo susitarimo ir toliau puldinėja

Jordanijos kariuomenės pozicijas, bet tikimasi kad žiaurus pilietinis karas visai pasibaigs. Kita vertus palestiniečiai prisiega tol nesiliauti kovoti, iki dabartinė žydų valstybė nebus sunaikinta ir iki jie ne ugręsis savo kraštą, iš kurio dėl žydų įsigalėjimo turėjo pasitraukti. Viena yra aišku: iki kas nors galutinai neišspręs virš milijono išvietintų palestiniečių likimo, tol tikros ramybės Palestinoje nebus.

KUBA. Patirta, jog komunistinėje Kuboje rusai stato uostą savo povandeniniams laivams sustoti, aprūpinti kuru, maistu ir atlikti reikalingus pataisymus. Tai labai sujaudino Š. Ameriką, nes pačioje jos pašonėje atsirastų sovietai atominės bazės, kurios visą laiką grestų Šiaurės ir Pietų Amerikos valstybėms. Be to, tas uostas esąs visai arti prie Amerikos karinės ir laivyno bazės Cienfuegos. Ar šį kartą Amerika taip stipriai reaguos, kaip savo metu prezidentas Kennedy, privertęs rusus atsiti iš Kubos didžiąsias raketas, dar nežinia. Bet tas rusų uostas Kuboje labai suneramina visas nekomunistines Amerikų valdžias.

JAV prezidentas Niksonas lankėsi pas popiežių Paulių V ir vėl valandos ka bėjosi su juo įvairiais taikos reikalais. Popiežius prašęs prezidentą Niksoną kiek galima labiau padėti neturtingiems kraštams atsistoti į savas kojas, stengtis susitarti dėl teisingos taikos ir t.t.

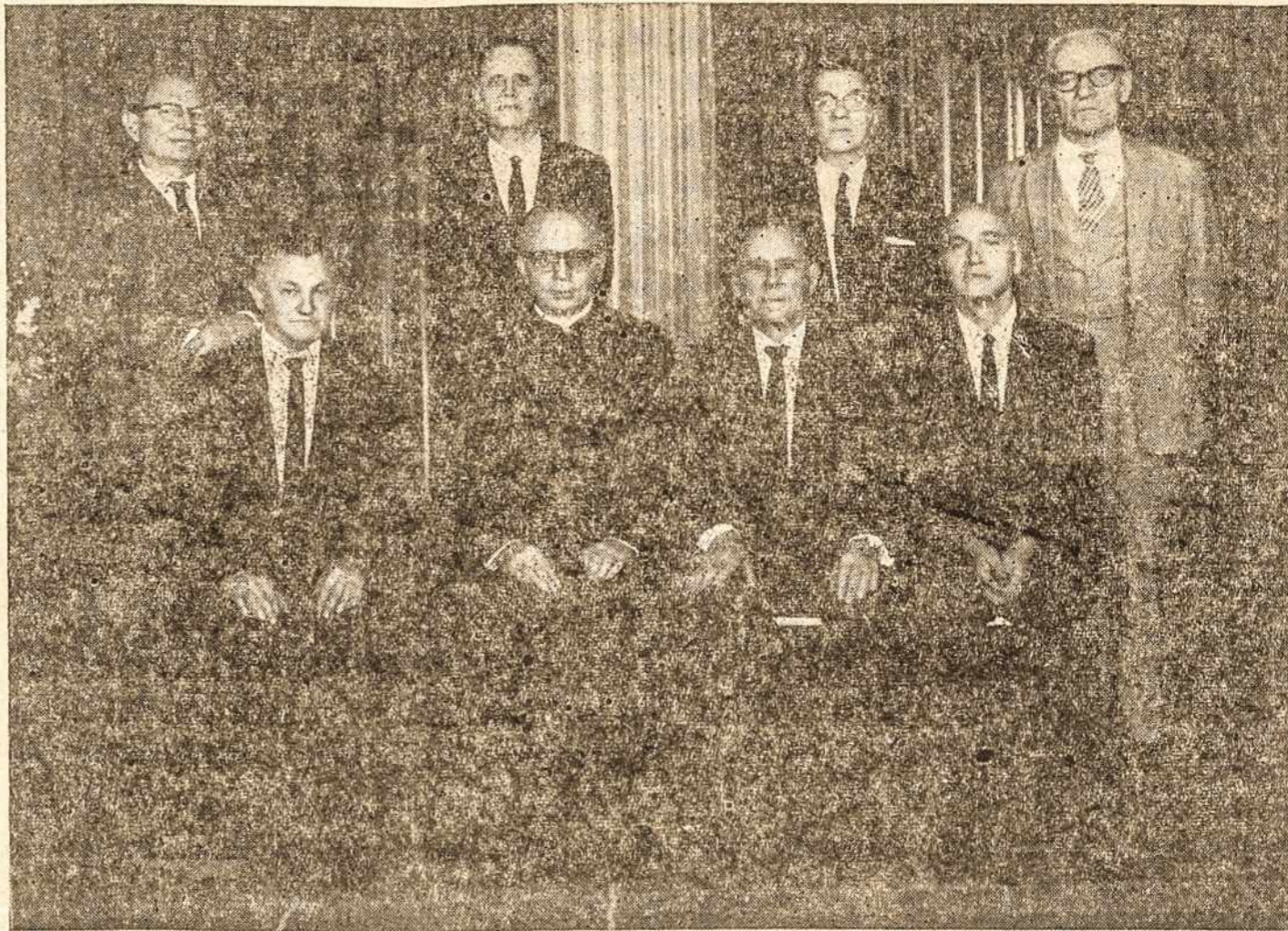
ITALIJA Komunistų partija rengėsi triukšmingai pasitikti prezidentą Niksoną ir padaryti nemalonų jo apsilankymą Italijoje. Bet, atrodo, Italijos žmonės kitaip galvoja. Prezidentui lydint savo žmoną iš Vatikano į viešbutį, gatvėse už Vatikano valstybės ribų pasitiko didžiulės minios žmonių ir kėlė ovacijas. Prezidentas sustabdė savo mašiną, išlipo ir įsimašė žmonių minion, nors jo sargybos to labai nenorėjo. Niksono paprastumas ir draugiškumas sužavėjo italus ir laimėjo jų simpatijas.

Šio Numerio GARBĖS LEIDĖJAI ŠV. JUOZAPO VYRŲ BROLIJA

Po šauniai praėjusio Spaudos Baliaus, Šv. Juozapo Vyrų Brolija vėl išleidžia «Mūsų Lietuvos» numerį. Jiems nuodirdžiausia padėka už atjautimą spaudos reikalų ir tokią stiprią apčiuopiamą pagalbą. Iki turėsime tokių susipatusių vyrų, mūsų spauda dar gyvas!

Šv. Juozapo Vyrų Brolijai už paramą laikraščiniui nuoširdžiai dėkojame!

ML Administracija

Istoriniai įvykiai

PETRAS PAKALNIS

Komunistai jaučiasi labai nejaukiai, kai visa tauta ruošiasi švęsti religinio įvykio sukaktį, nulėmusio jos istoriją. Taip, pavyzdžiui, prieš 4 metus Lenkija atšventė tūkstanties metų sukaktį, kai didysis jos kunigaikštis Mieškas I priėmė krikštą. Sekdamas jo pavyzdžiu 966 metais apsikrykštijo ir visa lenkų tauta. Komunistai suko sau galvą, kaip paminėti tą religinį ir kartu istorinį įvykį. Nutylėti buvo neįmanoma, nes tai būtų visos tautos užgavimas. Paminėti taip pat buvo nepatogu nes reikėtų iškelti religijos reikšmę istorijoje. Tai būtų priešinga Markso nuomonei, kuris mokė, kad istoriją nulemia ekonominiai faktai. Norėdamas pabrėžti patrijosinę ir religinę Lenkijos krikšto reikšmę, Varšuvos kardinolas Wiszinski į jubilėjaus iškilmes buvo pakvietęs net popiežių. Tačiau komunistų vyriausybė popiežiaus kelionei pastatė tokias sąlygas, kurias jis priimti negalėjo. Nevažiuojant popiežiui, jubilejaus iškilmėse nedalyvavo ir daug kardinolų, vyskupų ir maldininkų, kurie būtų palikę Lenkijoje daug brangios užsienio valiutos.

Šįmet, rugpjūčio mėnesį, suėjo 1000 metų nuo šv. Stepono, vengrijos įkūrėjo, gimimo. Savaimė aišku, kad toks

jubilėjus ir kitoje komunistų valstybėje negalėjo būti nutylėtas. Bet kaip jį švęsti? Jei iškelsi visą šv. Stepono asmenybę, ypač jo religinę įtaką tautai, nukentę komunistų daroma propaganda. Šv. Steponas yra didvyris ne tik todėl, kad jis įkūrė ir valdė Vengrijos valstybę bet ir todėl, kad jis buvo šventasis Tiesu (dalykai negali būti atskirti). Šv. Steponas įjungė Vengrijos tautą į krikščioniškų valstybių šeimą.

Švęsdami šv. Stepono jubiliejų Vengrijos komunistai pabrėžė istorinę ir politinę jo reikšmę ir nutylėjo religinę. Tačiau Vengrijos katalikams šv. Stepono jubiliejus buvo gera proga parodyti, kad jie nėra palaikę valdžios dekretais religiją galima varžyti. Bet jos negalima išplėsti iš žmonių širdies. Kas negali lankyti bažnyčios savoje parapijoje, važiuoja į kitą. Kam nepatogu eiti išpažinties viešai, eina slapta.

Dabartinis vengrijos katalikų simbolis yra kardinolas Mindszenty, kuris nuo 1956 metų perversmo gyvena JAV ambasadoje Budapešte. Jis šlovėja Vengrijos katalikus ir palaiko jų dvasią. Po jo mirties bus paskelbti jo atsiminimai, kurie nušvies istorinius šių dienų įvykius už geležinės uždangos.

Negalėdami minėti šv. Ste

pono jubiliejų kaip dera, Vengrijos katalikai paminėjo jo gimimą Budapešto katedroje. Tą dieną 10.000 katalikų išklaušė šv. Mišias, kurias koncertavo 11 vengrijos vyskupų. Proga jie pagerbė šv. Karaliaus relikvijas, saugojamas Budapešto katedroje.

Paprastai švenčiant šv. Stepono šventę, maldininkams būdavo rodoma tik dešinioji šv. Stepono ranka, bet ir jo karališkosios valdžios ženklai — kryžiumi apvainikuota karūna, auksiais žemės rutulys ir skeptras. Dabar tos vengrijos brangios relikvijos yra JAV. Komunistams artinantis į Vengriją, jos buvo išgabentos užsienin. Jau keletą kartų komunistai prašė JAV vyriausybės gražinti jiems tą istorinį turtą, bet jų prašimai buvo atmesti. Vengrijos emigrantai JAV-bėse nori, kad tas šventas turtas nebūtų ateistų profanuotas.

Gerokai pavėlavęs, šv. Stepono jubiliejų paminėjo ir popiežius Povilas VI. Artinantis metinei šv. Stepono šventei (rugsėjo 2 dieną), jis parašė Vengrijos katalikams laišką, ragindamas juos dėti pastangas, kad «Evangelijų šviesa neišblėstų jų namuose, šeimoje ir aplinkoje. Tikėjimo išpažinimas kartais reikalauja drąsos, aukų ir išsižadėjimų». Taip Vengrijos katalikai ir daro. Jie yra tikri, kad komunistai 1000 metų jubilėjus neatšvęs. Kas šventė Markso suredaguoto Komunistų Manifesto 100 metų jubiliejų? Niekas.

Restauruojama Lietuvoje

Paminklų restauravimo valdyba Vilniuje atlieka įvairių pilių, bažnyčių, senamiesčių atnaujinimo darbus.

Restauruotoms bažnyčioms teikiama visai kita paskirtis. Iki šių metų galo buvo numatyta baigti atnaujinti šv. Jono bažnyčią vilniuje. Joje įsikurs, kaip rašo „Tiesa“, pažangios mokslo, minties muziejus, vyks įvairūs disputai, vargonų muzikos koncertai.

Dar atstatoma Bernardinų bažnyčia, tvarkomas šv. Onos fasadas, dirbama Kauno Rotušėje. Dar numatoma tvarkyti buv. stovyklos Dimitrave (prie Kretingos) muziejinį ansamblį, bei sutvarkyti 1863 metų sukilimo vietas.

Iš lietuvių restauruotojų įvykdytų darbų pažymėtini šie: Trakų ir Raudonės pilys, Tytuvėnų vienuolynas, Raudondvario ir Astravo rūmai, Perkūno namai, šv. Kazimiero bažnyčia vilniuje, eilė gyvenamųjų namų.

VERČIAM VENGŖŲ

KALBON

Vengrijoje neseniai viešėjo Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininkas A. Bieliauskas. Jo „Kauno romanas“ Vengrijoje buvo išleistas 1969 metais. Šiais metais į vengrų kalbą bus išversti K. Donelaičio „Metai“. Be to, vengrai šiuo metu sudarinėja lietuvių poezijos antologiją ir rengiasi išleisti M. Sluckio romaną „Uostas mano — neramus“. Vilniuje gi žadama išleisti vengrų rašytojų poezijos ir prozos kūrinius netolimoje ateityje.

PAPLIĘS VAGINĖJIMAS

Valstybinio turto grobstymas Lietuvoje tiek paplito, kad ir Lietuvos kompartijos centro komitetas neseniai susirūpino stiprinti kovą su grobstymu. Siekiama gyventojus įtikinti, jog jie klysta, manydami, kad „valstybinės visuomeninės nuosavybės“ grobstymas yra lengvesnis nusikaltimas, nei asmeninės nuosavybės savinimasis.

„Komjaunimo Tiesoje“ (6. 22) pateikiami įvairūs pavyzdžiai, liudiją, kad turto grobstymu pasižymi ir jaunuoliai, komjaunimo nariai ir kiti, būdami apsvaigę alkoholiu.

Kiti tą turtą naikina. Vilniuje prieš porą metų įvyko kelios grupinės nepilnamečių bylos dėl telefonų automataų gadinimo. Žalos buvo pridaryta už šimtus tūkstančių rublių. Šių metų pradžioje komjaunuolis S., būdamas neblaivus akmeniu daužė Vilniaus radijo matavimo prietaisų gamyklos stiklines duris. Nuostoliai — tūkstantis rublių. Ta pati „Komjaunimo Tiesa“ paduoda ir kitus nusikaltimus.

JAUNIMO PAMĖGTAS POETAS — VYTAUTAS MAČERNIS

Beveik negalima tikėti, kad tam jaunystės ir šiandien dar jaunųjų mėgiamam poetui jau būtų šiemet suėję 50 metų? O taip yra, nes Vytautas Mačernis tikrai gimė 1920 metais birželio 6 dieną. Šermelės kaime, Žemaitijos gilumo

je. Šiemet būtų atšventę jo įpusėtąjį amžių.

Deja, poetas žuvo nuo granatos skeveldros karo košmaro, pagyvenęs žemėje vos 24 metus, Nedaug jis spėjo ir parašyti. Jo literatūrinį palikimą sudaro Vizijų ciklas, išleistas atskira knyga 1947 metais, po jo mirties, nebaigti „Metų sonetai“ (apie 80 eilėraščių) ir dar tam tikras skaičius įvairios formos ir apimtys atskirų eilėraščių.

Pagrindinė jo pastanga buvo prabirti savo kartos ir savo laiko problemų kalba. Jo poezija atrodo taip jauna. Poetas Mačernis mūsų literatūroje ir mūsų jaunime taip ir liko amžinai jaunas, liko kone pačios jaunystės poetiškuoju simboliu.

Todėl džiaugsmas ima, kad jau išstisus dešimtmečius laisvųjų vakarų lietuviškasis jaunimas skaito, deklamuoja ir savu laiku Vytautą Mačernį. Gaila tik, kad pavergtosios Lietuvos jaunimas negalėjo to pat padaryti. Okupantas draudė vis iki šiol jo raštus išleisti. Dabar valstybinė leidykla „Vaga“ Vilniuje jau skelbia, kad šiais metais užplanuotą išleisti leidinių tarpe yra ir Vytauto Mačernio poezijos knyga. (Jau išleistas)

Gi laisvasis lietuvių jaunimas Vakaruose netrukus savo mėgiamą poetą pristato ir angliškai kalbančiam pasauliui, Anglų kalba leidžiamas žurnalas „Lituanus“ viename savo numerių atspausdins anglų kalbon išverstas Mačernio „Vizijas“.

Šios sukakties proga duodame ištrauka iš šio jaunimo mėgiamo poeto „Septintosios Vizijos“.

Vytautas Mačernis

SEPTINTOJI VIZIJA

Anoj pavasario laukų ir žemės laiminimo šventėj
Džiaugminga nuotaika užliejo mano protėvių namus.
Atėjus vakarui, pro langus pasipylė smagios šviesos,
Ir pasigirdo juokas įstabus.

Nes tolimųjų vakarų šaltosios šiaurės gentys,
Susirinkę į senolių namą,
Vėl prakalbėjo išdidžia tėvų tarpe,
Ir jų gražuolės moterys, grakščiai palenkę galvas,
Šypsojos vėl slaptiną šypseną.

Ir kiemo sužaliavusia veja išėję pasivaikščioti
augštos, šviesiaplaukės jų mergaitės
Staiga pajato lengvą vėją supantis plataus
palaido rūbo vilnyse.
O vakara: vėsiomis bernioko pirštais lietė jų lengvai
tepridengtus pečius
Ir kėlė spalvingą virpą si slapčia.

Tą vakar vynas buvo toks tamsus ir šviesios gėlės
Paliejo srovėmis kvapus svaigius.
Ir ilgas valandas plačiai patvinus džiaugsmo upė
Murmėjo apie laimės stebuklus.

Tiktam giliam vidunakty, tartum pavargę akys,
užsimerkė visos šviesos,
Ir pokylio namai paskendo miego ir sapnų rimty..
Vien mano kambario baltų užuolaidų kuteliais
bėginėjo mėnesienos spindulys,
Ir širdyje tebevyrpėjo vakaro šviesa skaisti.

Pro langą matės šešėliuotos, plačios lygumos
Ir ant sumigusių kalvų rugiai išplaukę..
Aš nuėjau pro sodą į laukus, kur baltas kelias tolumon
Tartum svajonė pakerėta, traukė...

Aplinkui horizonto pakraščiais juodavo tolimų miškų
grandinės,
Žėrėjo viršum pievų miglos baltos pasikėlę..
Ir man staiga kažin kodėl prisiminė keista legenda
Apie rytų kraštus, kur saulė teka, žydinčią karalių gėlę.

...Jeigu rožiniai jos lapeliai kam ant veido užkrinta.
Nemirtingumo saulė tam skaisčiai dienas nušviečia...
Iš to burnos pasipila skaidrieji žodžiai,
Artyn atskambantys, tartum auksinių bičių spiečius.
Ir jų melodija pavergia širdis vargo ir bančios
žmonių
Slaptuoju nemarumo troškimu...

Liepsnos ir Apmaudo Asočiai

JURGIS GLAUDA

PREMIJUOTAS ROMANAS

BRIGADININKAS DAREIKA

(Tęsinys)

Grįžta iš lauko pas Raikūną ir paskelbia:

— Sėt, sėt metas, draugas pirmininke. Paskelbk dykaduoniams priesaką.

Raikūnas, visa raštinė viename asmenyje Tik aš dar devynių darbų pastumdėlis. Raikūnas amžinai užgulęs savo rašomąjį stalą. Baksnoja rašomąją mašinėlę, kala skaitytuvais. Rašo rajonui ir atsirašo. Taip ir vadiname raštinę — atsiraštinę. Raikūnienė tik drožla pieštukus, keičia vandenį vyno karafė ir kedena vyrui trumpai nukirptus plaukus. Ir nusišypsos man, taip aptingusiai ir taip moteriškai, atlaidžiai.

Tai reiškia: aš jauna, graži, man daug ką galima atleisti, ir, aišku, aš patinku vyrams.

Kada Dareika raportuoja, Raikūnas pakelia į jį savo tarybinio veikėjo veidą, idėmiai stebi gaspadorišką Dareikos veidą, klausosi jo kimoko balso, kuriame patvariai atkriokia stipri makorkė ir pavasariniai vėjai.

— Gruntas pačiame padžiūvime, — dėstė Dareika. — Vėjas pustelės, grumste drėgmės neteksime.

Raikūnas stveriasi telefono — MTS (Mašinių Traktorių Stoties) padalinys, rajkomas, rajoninis laikraštis, proforgas, agitpropas, planuotojas. Visiems reikia pranešti — sėjame.

Tie visi nesėdami irgi dalyvauja sėjoje.

— Sėjame, — rėkia į telefono sriaublį kolūkio pirmininkas.

— Kada? — rėkia iš rajkomo.

— Ryt iš ankstumos.

— Ar pablūdote, — rėkia atgal — Meteolnija žada lietu.

— Siųsk į peklą pranašus, — rėkia Raikūnas. — Mes turime savo meteorologiją.

— Planą darkote. — barasi rajone. — Ir ko dėl prieš porą dienų neskambina?

— Po šimts stagarų, — rėkia Raikūnas. — Pagavome pačią grumsto drėgmę.

Telefoniniai pasibarimai tiek išsemia vyrą, kad jį išmuša prakaitas. Jis griebia iš aukšto stalčiaus butelį uzbekiško kagoro, dalinasi vynu su manimi, jei žmona po ranka, ir su ja.

Paskui bėgame į padarginę žiūrėti mechanizacijos. Ten niekada neina Raikūnienė, nes mechanizacijos apžiūroje tokie užgriūva keiksmai dėl neapsitvarkymo, kad žemė linkčioja.

Atbilda rajoninis moskvičius ir užpakaline šaudyne garsi volga. Rajone dūdų orkestras žengia nevalyvomis kojomis dirvos grumstynų į jam paskirtą punktą. Grupelėje sustoja proforgai, ekonomistai, korespondentai, fotografai, planuotojai. Išsiskleidžia raudona vėliava ties dirva, go džiai laukiančia sėklos. Kartais blykčioja transparentuose šūkliai

Kartą, lyg pripuolamai, Raikūnas mane paklausė:

— Kaip ten tie tavo gaspadoriai?

Kalba buvo apie Dareikas. Dareikienė kaip tik ėmė mane šerti puikiais pietumis. Atsakau,:

— Seni žmonės, bet gerai įjunko į kolektyvinį darbą. Kolūkio pulsą junta.

Raikūnas pliaukštelėjo pirštais, paglostė savo ūsiukus.

— Laimingi seniai. Jokie viesulai nenunešė jų toliau. Brigadininkas tikrai našus.

— Gerai dėl to ir kolūkiui, — aš patvirtinau Pilkose Raikūno akyse buvo paslėpta klatinga ugnelė. Va, atrodė man jo mintis; užmečiau tau klausimą, ir atsakyk. Net ir žinojau, ko jis norėjo išgirsti: juk yra skundų, kad brigadininkas niekada nesilanko raudonajame kampelyje. Formaliai, aišku, laiko stoka. Bet formalumas, aišku, dėl akių. Gal pamatai čia gilesni?

— Tarybinėje demokratijoje — tvirtai pasakiau — Dareikos įsiteisina. Reikalingi žmonės.

— Tarp iškeltinų žmonių, — pasakė Raikūnas, — kuriojų netrūksta. Politiškai — brandus, darbe — pravaikšteiva.

— Toks kolūkio vežimą nepatrauks, — patvirtinau Raikūno slaptą prielaidą.

Raudonojo kampelio buvotojai buvo kitoj ne dareikiško būdo žmonės. Tai buvo šnekoriai, kuriems saviveiklininkų taršatis, koks nors naujas šokis su pablūdusiu vardu „pakeltkojis“ labiau rūpi už sėjos reikalus ir yra ilgų apkalbų tema.

Tačiau kalbėtis su tais vėjo malūnėliais man buvo lengviau, kaip su Dareika. Šių akyse nebuvo tų užkeiktų, pašaipūniškų žiburėlių, kurie strikčiojo po nuleistomis Dareikos blakstienomis.

Dareika yra tas elementas, apie kurį savu laiku prašneko oficiali definicija partinio mąstymo periodikoje: tramdyti savyje provokuojančias problemas.

(Bus daugiau)

"NOSSA LITUANIA"

Rua Juatindiba, 20
Caixa Postal 4421
Sao Paulo, E.S.P.
Tel.: 273-03-38

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

Direktor responsável: Dr. José Ferreira Carrato

Redator: JONAS KIDYKAS

Administr.: JONAS BRUŽIKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr. \$ 20,00 visoje
Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA N Cr. \$ 100,00 P.
Paskiro Nr. Kaina Cr. \$ 40

SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr. \$ 40,00 paskutiniajame
N Cr. \$ 20,00, viduriniuose puslapiuose N Cr. 15,00
Ilgalaikiams skelbimams daroma nuolaida

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy pirtvarko savo nu-
žiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasira-
syti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skel-
bimų turinį redakcija neatsako.

Jaunimas Atsako

SUSIRINKO ČIKAGOJE BŪRELIS JAUNIMO IR DALYVIAMS
KLAUSANTIS DISKUTAVO VISIEMS LIETUVIŲ MS OPIUS
KLAUSIMUS. ŠTAI VIENA KLAUSIMAS IR JŲ ATSAKYMAI:

AR LIETUVIŲ KALBA BŪTINA?

KLAUSIMAS: Ar galima lietuvių kalbą išlaikyti ir ugdyti ir be lietuvių kalbos? Ar lietuvių kalba yra būtina jai ilgiau išlaikyti?

ATSAKYMAS: Taip būtina. Nors galima rasti pavyzdžių, kur ir nemokėdami lietuvių kalbos vis tiek domisi lietuvių kalba, bet tai yra tik išimtys ir laikini reiškiniai. Paprastai užmirštama kalba, užmirštama ir tautybė. Lietuvių kalba yra ryšys, kuris mus riša su visa tai, kas lietuviška.

KLAUSIMAS: Ar lietuvių kalba nepakenkia vaikams gerai išmokti anglų kalbą?

ATSAKYMAS: Priešingai, lietuviškai mokyklose dažnai geriau rašo ir skaito angliškai už amerikiečius. Dviejų kalbų vartojimas nuo mažens labiau išlavina smegenis, tokie dvikalbiai vaikai būna gabesni ir kitiems mokslams. Pirmiau Amerikoje nebuvo mada mokytis svetimų kalbų, bet dabar jau ir jie suprato svetimų kalbų reikšmę. Jie vertina tuos, kurie šalia anglų kalbos moka dar kurią kitą.

KADA IR KAIP?

KLAUSIMAS: Kada vaikus pradėti mokyti lietuviškai?

ATSAKYMAS: Mums niekad nebuvo kitęs klausimas vaikus nuo mažens mokyti angliškai. Su jais reikia kalbėti tik lietuviškai, o angliškai savaime išmoks, kai pradės lankyti darželį ar mokyklą.

KLAUSIMAS: Koks tinkamiausias būdas jau nuo pat mažens gerai išmokyti vaikus lietuviškai, kad turėtų tvirtą pagrindą ir vėliau, kai pradės lankyti liuanistinę mokyklą?

ATSAKYMAS: Kalbėti, kalbėti ir kalbėti. Mažas vaikas viskuo domisi, jam viskas nauja, neįprasta, tad yra daug progų, su juo vaikščiojant, pasakoti, aiškinti, kalbėti. Siek tiek vėliau būtina reikia jam ką nors paskaityti, kol dar jis pats skaityti nemoka. Skaitymas praplatina žodyną, nes kasdieniniame gyvenime mes vartojame labai nedaug žodžių. Jeigu vaiko žodynas suksis tik apie namus ir virtuvę, tai vėliau, mokykloje, ir su lietuvišiais draugais jis vis griebsis anglų kalbos, kai reikės kalbėti apie sudėtingesnius dalykus.

Kur galima, reikėtų steigti vaiką leisti į Montessori darželius jau nuo 3 metų amžiaus. Ten jis tuoj pramoks skaityti ir rašyti. Reikia vaikams parūpinti tinkamų knygelių. Dabar jau nesunku ir iš Lietuvos vaikams gauti gerų knygelių, kur nėra jokios propagandos. Iš praktikos žinome, kad vaikas, skaitydamas knygelę iš Lietuvos, pradeda klausinėti apie Lietuvą ir domėtis, ką tėtis ar mama veikė Lietuvoje kaip jie mokėsi ir t. t.

Skaitytojai Pasisako

BŪKIME PAŽĪSTAMI

Savo straipsnyje «Filosofinė Bendruomenės Vienybė», (M. L. 38 nr.) p. Zenonas Bačelis iškėlė keletą punktų, kuriuos nutylėti būtų pavojinga. O be to, pasidalinti nuomonėmis yra priemonė viešybei sustiprinti – pažinti vienas kitą. Tikiuosi, kad padiskutuodamas p. Bačelio mintis, Bendruomenės Valdybos Pirmininkas nebus išėjęs iš savo vietos.

BENDRUOMENĖS KŪRĖJŲ PRINCIPAI

Atgaivinti Bendruomenę pasiūlė visuomenės susirinkimo

išrinktam komitetui tokie žmonės, kaip ir aš, gimusieji Brazilijoje. Tada suauktas organizacijų atstovų posėdis, kuris išrinko organizacinį Bendruomenės atgaivinimo komitetą. P. Zenonui Bačeliui pirmininkaujant, komitetas darbavosi ištisus metus, iki buvo prieita praveisti rinkimus ir pavesiti išrinktajai Tarybai išdirbti struktūros ir darbo plano principus.

Būtų neteisinga sakyti, kad tų metų darbas nedavė jokių vaisių. Komiteto nariai daug ko išmoko. Parėję, tartum, į antrą skyrių, galėjo pasidžiauti: «Žinau, kad viską žinau, kaip nereikia dirbti visuomeninio darbo».

EILINĖS ORGANIZACIJOS VEIKLA

Išrinktoji Taryba ėmėsi organizavimo darbo. Laikui bėgant. Sustiprėjo priešinga propaganda. Iš visų Bendruomenės atgaivinti komitetų rinkusiųjų organizacijų, uarbu ir pinigais rėmė tik Šv. Juozapo Vyrų Brolija bei «Aušros» choras.

Nesunku suprasti, kas atsitiko. Sakoma, jog karo metu kiekvienas pasirenka savo pusę, nes kas pasiliktų kovos lauko viduryje, tas gautų šūvių iš visų pusių. Mes pasilikome mūsų viduryje, nes negalėjome leisti, kad į Lietuvos Bendruomenę įsimestų politinių bei grupinių išrokavimų vėžys. Paskiri Tarybos nariai, savo pačių vardu, yra viešai pasisakę dėl savo pozicijų, tačiau nei Taryba, nei Valdyba, kaip Bendruomenės organai, nieko nepuolė ir, tyledami, kentė o.

Ko bus verti dideli darbo planai, – nuo pradžios mokyklos iki nepriklausomybės atgavimo. – jei nebus remiami darbais ir pinigais. Bet mes negalėjome, nuleidę rankas, ramiai išsiskirstyti. Dėl to nedarėme viso to, ko norėjome, o darėme tik tai, kas buvo galima padaryti. Ar būtų teisinga nepastebėti pažangos, kai po «dvejų metų» eilinės organizacijos veiklos», paskutiniuose rinkimuose balsavo 821, pirmuosiuose balsavo tik 358 lietuviai?

NEPRIIMAMOS KRITIKOS

Fašant, kad, Bendruomenės vadovai neįvertina konstruktyvios kritikos, priekaištauja ma Bendruomenės vadovybei kad jai nerūpi išlaikyti ir išplėsti Bendruomenę mūsų tarpe. Kiekvienas kada nors vadovavęs visuomeniniam darbui lengvai supranta, kad vadovui visų pirma rūpi kokių atgarsių tas darbas susilaukė visuomenėje, kokių vaisių atnešė ką reikia pakeisti. Gera kritika orientuoja vadovą į tai, kas yra mielai laukiama.

Bet ar neatsitinka kartais ir taip, kad kritikai ne tik nori adėti, o taip pat nori patys vadovauti? «Jei nedarysit, kaip aš noriu, tai jūs žino kitė!» Aišku, jog negalima leisti vadovauti (ypač iš po uždangos) tam neišrinktiems

asmenims, kurie neatsakys visuomenei už pasiektus rezultatus. Iš kitos pusės turėtų būti gana aišku, jog yra neįmanoma visada įvykdyti visus duodamus pasiūlymus, su manymus, patarimus, ir pageidavimus. Tada ne retai atsitinka, kad tų gerų sumanymų autoriai patys savo valia pasitraukia, padidindami įskaitomųjų į neklaužadas skaičių. Bet ar tai nėra šūvis pro šalį?

NEBANDOMA IEŠKOTI TAIKOS

Kur būtų geriausia vieta taikai surasti? Mano nuomone, tai Bendruomenės Taryboje. Čia yra galimybių pareikšti savo pageidavimus visokių nuomonių bei pažiūrų asmenims, atstovaujantiems įvairias juos išrinkusias grupes ir susitarti dėl vieningos bendros veiklos.

Taryba ne tik bandė, bet žengė gal didžiausią žingsnį taikos pusėn, atidarydama ko plačiausiai duris visiems lietuviams dalyvauti paskutiniuose rinkimuose. Kas tik norėjo, tas galėjo dalyvauti. Galia, kad dar ne visos grupės statė savo kandidatus ir kad dar ne visi balsavo. Bet ar už tai galima primesti kokią nors kaltę Bendruomenės vadovybei?

FILOSOFINĖ VIENYBĖ

Mano kalbos, pasakytos Tarybos, kandidatų ir įgaliotinių susirinkime originalas tapo «Mūsų Lietuvoje» 34 numeryje (1150). Dėl jos, manau, nėra ko diskutuoti, nes ir p. Bačelis, mano kalbą pavadinęs «sofizmais», prieina štai kokios išvados: «Ieškoti taikos bei vienybės ne pripažįstant vieni kitus lietuviais, bet kviečiant priešiškių grupių atstovus susisėsti prie vieno stalo, apžinti ir išspręsti visiems opius bei rūpimus klausimus, pilnai pagerbiant vieni kitų nuomones ir pažiūras».

TEISMAS ANTIBENDRUOMENININKAMS

Ar galima sutikti, jog anti bendruomenininkas yra tas, kas nepažįsta Bendruomenės principų? Jei taip, tai ką reiktų sakyti apie tą, kas visus principus perskaitęs dar nesupranta jų dvasios? Ar teismo pasmerkimai ir baismės padėtų «užmiršti arba išjunginti ambicingus asmeniškumus, pykčius ir neapykantas, vardan pavergtos tėvynės ir naikinamos tautos?» Argi šaukdami teisman grupes jas teismo sprendimu panaikintume?

Rezultatai, gerb. p. Bačeli, kokie tokio teismo būtų rezultatai?

Kas darbuojasi lietuvių vienybės labui, kas yra nusipelnęs visuomenininkas, tas yra lengvai pastebimas. Todėl vietoj ieškojė antibendruomenininkų mes stengsimės įvertinti ir pagerbti tuos, kurie gali būti visuomeninio darbo ir bendra darbavimo pavyzdžiai ne tik mums, bet ir ateisiančioms ge

neracijoms. Pirmą kartą ta padaryta Lietuvių Dienoje ir tas aktas buvo džiaugsmingai sutiktas ir įvertintas visų, ypač dalyvavusio jaunimo.

BAIGIANT

Dėkoju p. Z. Bačeliui už pareikštas nuomones. Apgailėtauju, kad jis to nepadare tu jau, po mano kalbos susirinkime, klausimų ir sumanymų dienotvarkės punkte.

Tikiu, kad skaitytojai supras ir sutiks, jog Bendruomenės valdybos pirmininkui yra nemalonu ir nelabai dera laikraštyje tęsti diskusijas be galo.

Su pagarba,

Juozas Tijunėlis

B. L. Bendruomenės Valdybos pirmininkas

Savaitei Bėgant - 6

Brazilijos valstybinė šventė atnešė ilgesnį savaitgalį. Kar tu susidėjo šeštadienis, sekmadienis ir pirmadienis. Pulkus savaitgas.

Girdėjau, kad pirmadienį pietų eilės grįžtančiųjų iš Santos, vienoje vietoje siekė net 12 kilometrų...

Bet ne apie grįžimo iš pajūrio vargus norėjau kalbėti. Aš tarp kita ko, pajūry nebuvo, savaitgalį praleidau namuose.

Norėjau čia prisiminti mums reikšmingą 8 rugsėjo. Ji liko lyg ir užmiršta vietos šventės pavėsyje. Mūsų Tautos Diena lyg ir buvo užmiršta, specialiai nepaminėta.

– Užtenka minėjimų, – ne vienas pamans.

– Kokia nauda iš jų? – ne vienas paklaus.

Dar būtų galima pridėti, kad ir minėjimų ruošėjams šiandien yra sunku ką geresnio padaryti. O kiekvieną kartą stumti į sceną kalbėtoją, kvies ti chorą, ar ruošti vaidinimą kartais yra sunkiau negu daugelis atėjusiųjų mano.

Peršasi mintis, kad gal tuomet minėjimai turėtų būti kitokie, gal reiktų ką nors pakeisti. Mes tokie tradicionalistai, kad minėjimų kitaip padaryti nėra neišvairduojame. Tai kaip dabar išdrįsime pajudinti tradicijų stulpus, kad vienas pastatas nesugriūtų?

Girdėjau, kad kas tai mano, kad pribrendęs reikalingas taip vadinamam literatūros vakarui. Pasiklausyti gerai skaitančio, išgirsti geros deklamacijos, ar paskaitėles apie mūsų rašėvas gal būtų visai neblogo mintis. Svarbiausia išeitume iš snūdulio, iš vienodumo. Pasakysiu, kad nusibodo klausytis įprastų kalbas apie rusų okupaciją vietoje, ar nevietoje, kai lietuvių rašytojai romanus, poeziją, noveles rašo, muzikai gaidomis byloja... o mes apie juos nė žodžio.

Pažinti savo tautos sūnus, kūrėjus tremtyje sunkiose sąlygose kuriančius, rašančius ar tik nebus mums tinkama mintis prabėgusiai patylomis Rugsėjo Aštunajai paminėti.

A. D. P.

Jaunystės AIDAS

MŪSU JĖGOS, MŪSU ŽINIOS, LAISVAI LIETUVAI TĒVYNEI

buvo televizijoje rodoma ir lietuviška sodyba.

Mindaugas Mačiulis, mokas puikiai groti šešiais instrumentais, skambino pianiu Northwestern universitete, Čikagoje, kuris atliko jo paties sukurtą kompoziciją.

Tur būt vienintelis lietuvis, kuris pačiame Cape Kennedy stebėjo kelionę į mėnulį buvo Rimas Juraitis iš Philadelphia. Dėl savo pasiūlymų mokslui, buvo NASA pakviestas ten dalyvauti. Yra

Moksleivių ateitininkų kuopos veiklus narys, už mokslą ir skambinimą pianinu laimėjęs premiją.

Aldona Ragelytė iš JAV-bių neseniai nuvyko į Vasario 16 gimnaziją mokytojauti. Lankė universitetą Bridgeport, Conn., veikli lietuvių jaunimo grupėse. Gimnazija kasmet ieško norinčių ten mokytis ar mokyti. Šiemet pradėta naujo bendrabučio statyba, kuri labai reikalinga.

Vokietijoje susirinko įvairių grupių atstovai į jaunimo pasitarimą. Buvo pertvarkyta Vokietijos LB Jaunimo Sekcija. Daugiausiai reikiškesi Andrius Šmitas, veiklus skautų ir studentų tarpe.

Šiemet lietuvių mokytojų studijų savaitė Dašavoje buvo kartu lituanistinė mokykla gamtoje studentams, kurie prašė progos giliau lietuvių kalbos ir literatūros išmokyti vasaros metu. Numatoma ir sekančiais metais į programą tokius aukštesnius kursus įtraukti.

Arvydas Jarašius, jaunas Amerikos lietuvis savo mėgėjo radijo aparatu palaiko ryšius su 65-ųjų kraštų radijo mėgėjais.

TĒVO
ANTANO
SKILTIS

Intensyviu grupiu mozaika

Tokiam krašte, kaip Brazilija ar JAV-bės, pasitaiko žmonių, kurie laiko tautybės palaikymą krašto ardymu, skaldymu. Jiems atrodo, kad netinka, pavyzdžiui, jau 200 metų po atvykimo į Ameriką mokėti kalbėti vokiškai (Pennsylvanijos srityse) Bet tas pats žmogus neužčiuos restoranu valgo italų špagetį, kiniečių čop suji, sėdi ant švediško baldų, klausosi meksikietiškos muzikos Nesugeba savo prote ir širdyje atskirti Amerikos, Brazilijos, Australijos ir kitų didžiosios emigracijos kraštų nuo grynai tautiniais pagrindais sukurtų kraštų. Dideliame krašte tautybė turi kitokią sąvoką, o be to ir mažojoje Lietuvoje visada buvo įvairių tautybių žmonių.

Pavyzdžiui, Vytauto laikais prieš 550 metų atkviesti totoriai išlaikė savo kalbą ir tikybą iki šio šimtmečio. Lietuvoje buvo ir yra latvių, lenkų, vokiečių, rusų ir kitų tautybių žmonių O dabar lietuviai gyvena organizuotai bent 2 juose kraštuose, neskaitant už Geležinės uždangos.

Didieji emigracijos kraštai būtų palaida bala, jeigu išlipuamas iš laivo ar lėktuvo, imigrantas įeity dvasiniai plikas, užmiršęs sava kalbą kalbėti, jos literatūrą, dainas, šokius, meną. Nėra abejonės, kad skirtingų tautų įnašas į emigracinius kraštus yra didelis: tur būt neatskirsi Brazilijos nuo sambos (iš Afrikos) ir futbolo (iš Europos).

Taigi, vietoj vadinti tautinę grupę «mažuma» (tai skambėtų, lyg ji skaldo ar yra priešinga «daugumai»), reikėtų tautybės pagrindais susitelkusius žmones vadinti «intensyvine grupe», kuri panaši į šeimą, yra lyg šeimų šeima, kuri sugeba apjungti nemažą gyvenamojo krašto piliečių dalį; vietoj kad gyventų grynai palaidai, išsiskirstę, ir valdžia ar kultūrinės draugijos turėtų ieškoti priemonių juos bendru tikslu apjungti. Tokios «intensyvinės» grupės daug pasitarina gyvenamajam kraštui, įliedamas į jo kultūrą ir tradicijas: savo valgius, dainas, muziką, sportą, darbštumą, nuoširdumą, literatūrinius polinkius, šeimos papročius.

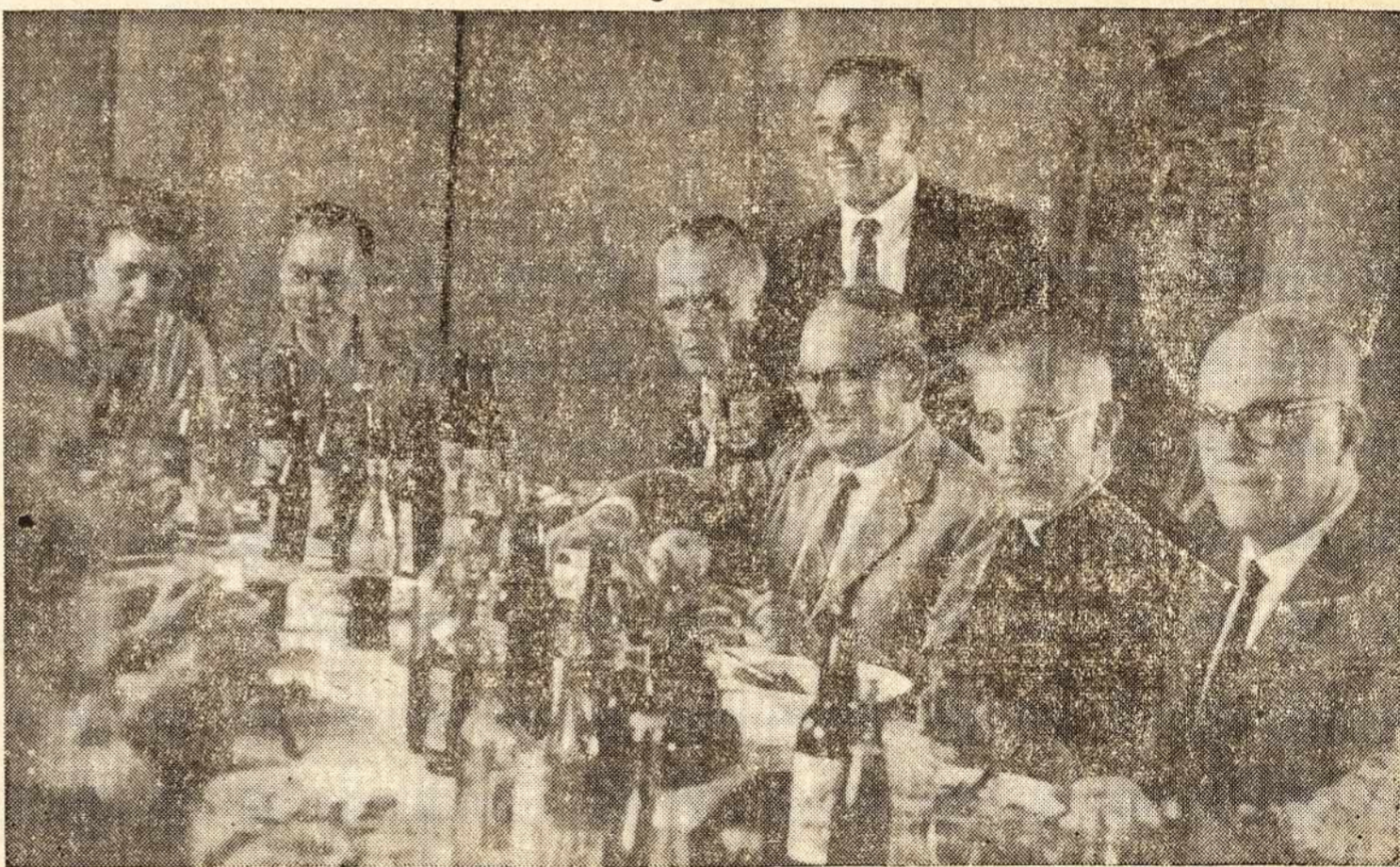
TĒVŲ KALBA

JAV-bėse valdžia išleido įsakymą, kuris duoda finansinę paramą antrajai kalbai išmokyti ypatingai tiems, kurie yra gimę Amerikoje iš imigrantų tėvų ir norėtų jų kalbą ir literatūrą gerai pažinti. (Įdomu, kad žmogus, gimęs kitame krašte, negali gauti paramos šiuo įstatymu, nes suprantama, kad jis turėtų savo gimtojo krašto kalbą jau mokėti). Todėl dabar universitetuose ir net pradinėse ir vidurinėse mokyklose įve-

damos šalia vokiečių, prancūzų, ispanų kitos kalbos — rumunų, čekų, lenkų, kroatų, lietuvių ir taip toliau.

Man atrodo, svarbu žinoti, kodėl ir kada lietuviai iškeliavo iš Lietuvos, kur apsigyveno. Vaikai gi dažnai tėvų klausia, kaip įbuvo «kai Tu buvai vaikas». Čia proga papasakoti apie atvykimą į kitą kraštą. Prieš 700 metų lietuvių iškeliavo į rusų žemes, kai plėtėsi Lietuva. Prieš 200 metų ir vėliau ankilimų metu gelbėjo gyvybę. Prieš 100 metų bado metu ir prieš 60 sunkios rusų sprespaudos laikais spruko į JAV-bes. Kiek vienas laikotarpis turėjo savo priežastis ir aplinkybes. Kitas klausimas būtų taip pat, kada ir kodėl į šį kraštą (pavyzdžiui Braziliją) atvyko įvairios tautinės grupės, ką jos įnesė į krašto gyvenimą, kaip reiškiasi.

Tokiu būdu jaunas žmogus pajunta, kad ne tik jo šeima yra «kitokia» (lietuviška) bet kad bendrai kraštas yra graži mozaika, kuriai savo spalva žiba tautinė grupė, nepraradusi savo tautinių vertybių, kalbos ir papročių. Dažnai yra vaikams ir progos mokykloje ar kur kitur pasireikšti tautiniais šokiais, pranešimu apie Lietuvą ir t. t. Jie tai jaučiau atliks, jeigu jus, kad tuo būdu pasitarnaus ir tam kraštui, kuriame yra gimę ir dabar auga bei bręsta.

Spaudos Bičiulu baltiaus rugsėjo 20 d. dalyviai, iš kairės dešinėn: Viktoras Tatarūnas su žmona, Ant. Kučinskas, K. Rimkevičius, Z. Bačelis, kun P. Daugintis, S.J. ir Vl. Steponaitis.

LIETUVIŲ JAUNIMAS PASAULYJE

Geografijos pamokai mokytoja prašė vaikų paruošti trumpą kurio nors krašto apžvalgą. Rimas Barklys, 12 metų amžiaus, gimęs ir gyvenęs St. Joseph, Michigan, JAV, paruošė 53 jų puslapių sąsiuvinį «Lietuva, kryžių žemė», pilius truođamas ji iškarpomis iš laikraščių ir žurnalų.

Bostono lituanistinėje mokykloje šiais metais buvo 121 mokinys ir 10 mokytojų. Baigė ke turė išėję mokyklos 10-tį metų, ir dovanų gavo poeto Bernardo Brzdžionio «Poezijos Pilnatis».

Skautų parodėlėje Detrote lietuviai skautai paruošė lietuviškos sodybos mažą pavyzdį. Tarp kitų amerikiečių skautų parodos įdomybių

UZDAVINIAI

Nr. 13. Atsakyk į šias lietuvių tautosakos mįsles: Kas bėga be kojelių? Kas juodas nedažytas?

Nr. 14. Pritaikyk lietuvišką vardą moteriai, kuri yra šių profesijų vyro žmona: jūrininko, gėlininko, naktinio sargo, audėjo, žvejo. Pavyzdys: gėlininko žmonos vardas gali būti Ramunė, Asta, Lilija, Rožė.

ATSAKYMAI IS PRAEITO NUMEKIO.

Nr. 11. Mįslės: liežuvis, žvakė.

Nr. 12. Upė, duona, ugnis.

Toronte šiais metais studijuoja 191 lietuvis studentas dviejuose universitetuose.

Po Čikaga Besidairant

ZENONAS BAČELIS

(tęsinys)

Kitą sekmadienį buvau pakviestas į artimą lietuvių klubą, kur susirenka vietos smetonėlė prie bendro stalo aptarti savaitės įvykius bei kasdienybės. Čia buvo daktarų, inžinierių, teisininkų, agronomų ir kitų. Jų tarpe savo laiką gyvenęs Rio de Janeiro advokatas Našliūnas. Po išlenktų stiklelių liežuviai tapo ankstesni, kalbos, pasidalinimai įspūdziais bei diskusijos gyvesnės. Bet vienas namų šeimininkės, kitus «barmanai» arba lietuviškų valgyklų gražuolės laukė pietums ir teko skirstytis.

Šitame pobūvyje vienas inžinierius papasakojo, kad ma ne ne kartą esąs minėjęs buvęs bendradarbis, braižyktos vedėjas I. Ziedonis. Aplankiau jį. Lietuvoje jis sugėbėjo įsi gyti dvareli, kuriame teko svečiuotis. Čia turi dvejus namus su keturiais butais, kurių tris išnuomuoja, ir dar gauna pensiją.

Paskutinėmis Čikagoje buvimo dienomis, «Naujieji» duotu adresu atsilankė mano buveinėje savanoris kūrėjas mat Pilipauskas. Jis ir jau pensininkas. Jis mano gimtojo kaimo bernelis, prisiminė mane. Dabar jau 70 metų vyras. Turi savo barą. Daug ką viens kitam pasipasakojom iš Gustonių kaimo ir kitų artimųjų vietovių. Vėliau jam pranešiau, kad jo motina atsisako duoti operuoti gangrenuojančią koją, nepaisydama, kaip labai to prašo kitas jos sūnus, Inž. Rutkauskas, likęs Lietuvoje. Dar vėliau teko su žinoti, kad pavėluotai ampu-

tuota koja gyvybės nebeišgelbėjo. Pažinojau ją kaip giliai tikinčią moterį ir manau, kad tikybės niekinimas Lietuvoje pastūmėjo ją pasiduoti vien Dievo valiai. O kad ji sutiko operuotis tiek kojos pėdai jau nukritus, gali būti išaiškinama tik jos noru prieš mirtį patenkinti sūnaus prašymus.

MAČERNIO MINĖJIME

Teko dar būti Vytauto Mačernio minėjime ir čia vėl su sitikti daugelį lietuvių pažįstamų. Mačernis buvo talentingas poetas. Vos 24 metų tesu laukęs žuvo nuo rusų artilerijos sviedinio skeveldros, pas kubomis besiruošdamas pasitraukti į vakarus. Praėjusio spalio mėnesį suėjo 25 metai nuo jo mirties. Minėjimas vyko Jaunimo centre. Režisavo komp. Darius Lapinskas. Labai originalus savo dinamiškos muzikos, aktorių deklamuotojų ir dainininkų solistų bei duetų deriniais. Scenos giumoje, už permatomų užuolaidų vystėsi šokių, judančių figūrų, simbolių veiksmų ir filmų pynė. Visame tame mišinyje ir mušamųjų muzikos instrumentų triukšme, žiūrovui sunku buvo besuigaudyti deklamuotojų žodžiuos bei mintyse ir solistų dainų prasmėje. Publikos buvo plintėlė salė. Ji atrodė patenkinta šio daug žadėjusio poeto mirties sukakties pagerbimu, bet skirstėsi abejodama, ar tai buvo Mačernio, ar Lapinsko vizijos.

MARQUETTE PARKAS - LIETUVIŲ CENTRAS

Turėdamas viešnagę prie

pat parko, kitą dieną gatvėje sutiktą pilietį paklausiau omnibuso į Jaunimo Centrą. Jis atsakė lietuviškai. Paėjus kiek jis pasiūlo užsukti į lietuvių krautuvę. Krautuvės savininkas atpažino mane, buvusį pas jį ūkyje, tikrinti jo statomą pastatą su pavyzdin gos statybos paskola. Greta stovįs pilietis pratiesė ranką sveikintis. Tai buvęs Žemės Ūkio ministerijos valdininkas. Jis pareiškė pasigyrė, jog žinąs mane gyvenus Perkūno alėjos gražiame name.

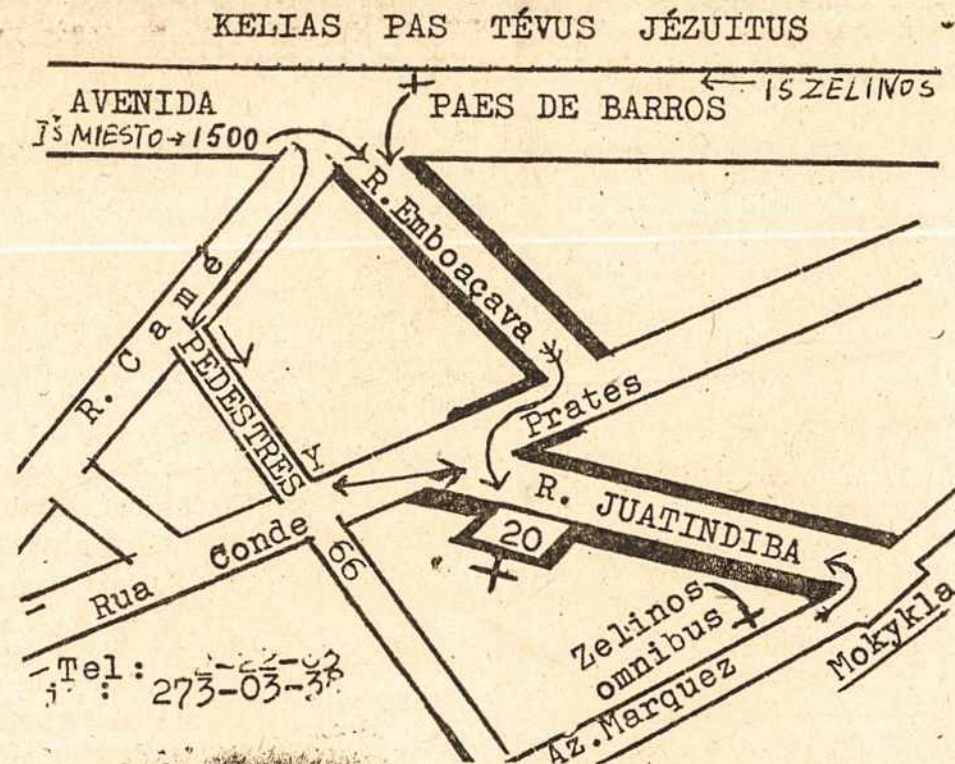
Po šitokių staigmenų teko teirautis lietuviškai. Vizituo jant žurnalistą Janušaitį Paramos kooperatyve, lietuviškai paklaustas pilietis atsakė angliškai. Bet žodį «Parama» suprato. Einant parku suole sėdjęs kitas pilietis klausė, ar bus lietaus. Kitą sekmadienį tampa pačiame parke lietuvių su lenkais futbolo rungtynės. Šimtai žiūrovų apsupę aikštę. Beveik išimtinai lietuviai. Marquette Parko gatvėse krenta į akis daugybė verslininkų ir prekybininkų iškabų lietuviškais vardais. Čia ir lietuvių vienuolynai su viešomis salėmis, mokyklomis ir ligonine. Čia susispietus dauguma lietuvių visuomeninių bei profesinių organizacijų. Lietuvių gyventojų Marquette Parko rajone priskaičiuojama apie 10.000, nors lietuviai čia apsigyventi pradėjo vėliau.

Rajonui pradžią davė Sese rų Kazimieriečių 1907 metais

įsteigtas vienuolynas ir 1915 metais parapija su bažnyčia ir mokyklomis. Lietuviai gyventojai čia daugėjo iki pat paskutiniųjų metų. Bet dabar imama baimintis, kad jie gali pradėti iš čia masiniai bėgti. Į Marquette Parko rajoną ver žiasi negrai gyventi. Jau ir spaudoje buvo keliamas klausimas dėl lietuviams gresiančio pavojaus nustoti savo turtą, kai prasidės tikras namų supirkimo bei juodžiams pardavimo dumpingas. Be abejo, bėgti iš rajono, pusdykiai par duodant turtą, būtų durniausias sprendimas. Tektų lietuviams jungtis su kitomis tautybėmis, steigti sąjungas, per kurias būtų palaikomos normalios turtų kainos. Normali negrų infiltracija neišvengiama. Bet juodžiai nėra epidemija, nuo kurios tektų lietuviams bėgti. Rasinė diskriminacija yra priešinga žmogaus teisių dekaracijai. Tą reikala lietuviams reikia nuodugnai šaltai aiškintis. Jei iš Marquette Parko lietuviai pradėtų masiniai bėgti, lietuvių gražusis centras išnyktų, o tai atsiliptų ir į kitus rajonus. Šiuo reikalu turėtų susidomėti organizacijos. Paskirti lietuviai to reikalo neišspręs.

S. Paulo, 1970. VIII. 1.

(Bus daugiau)

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRÓN vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294. São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui. Atleikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybę ir kainą

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMAOS CARRIERI LTDA

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas. Kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, sitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 643
Telefonas: 220-1748, 220-1751 e 220-1752

Caixa Postal 3967

— S A O P A U L O

ISIDÉMÉTIN! ADRESAI LIETUVOS ATSTOVYBES URUGUAY, MONTEVIDEO

p. Anatol. Grišonas, Ciudad de Paris 5836, Tel. 50-2180. Veikia kasdien prieš piet.

LIETUVIŲ BAŽNYČIA VILA ZELINA: Rua Inacio ir Av Zelina, Mons. Pío Ragažinskas, Tel. 63-5975.

Liet. Bendruomenė, Valdybos pirminink. p. Juozas Tijunelis: Rua Iatai, 150 — Casa Verde, Tel. 266-0346.

TĖVAI JĖZUITAI: Rua Juatindiba, 20 Parque da Mooka — Tel. 273-0338.

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS S. PAULY:

MOOCA, Rua Juatindiba, 20 šeštadieniais 14 val.

VILA ZELINA, Jaunimo Namuose, šeštadieniais 15 val.

LIETUVIAMS PAMALDOS LAIKOMOS

V. Zelina parapijoje kasdieną ir kiekvieną sekmadienį kaip iki šiol.

Šv. Kazimiero parapijoje: Parque da Mooka Rua Juatindiba, 20.

Sekmadieniais ir šventadieniais 8, 10 ir 17,00 val. Darbdienomis 7 ir 7,30 val., arba atskirai susitarus dėl laiko kai turimos metinės ar 7 c mišios;

Išpažintys čia klausomosi kasdieną prieš mišias, Pirmą mėnesio sekmadienį Parque das Nações 10 val. V. Carolina 15 val.; Casa Verde, 17,15 val.

Antrą:

Jačana klierikų kopl 8,30 val. Bom Retire, 10,15 val. Utinga 16,30 val.,

Trečią:

Agua Rasa 8,30 val.; Moinho Velho 11,30 val., Lapa 16,30 val.,

Paskutinį:

Vila Anastacio 8,00 val., Vila Bonilha 10,30 val. V. Prudente 18 val.

«MŪSŲ LIETUVOS» REDAKCIJAI IR ADMINISTRACIJAI, TAIP PAT IR SĂO PAULO LIETUVIAMS JĖZUITAMS GALITE SIŪSTI LAISKUS SIUO ADRESU: CAIXA POSTAL 4421, S. PAULO, BRASIL.

Stasys Lapienis

naujose patalpose parduoda įvairias statybos medžiagas bei visokius namų reikmenis.

Naujasis adresas:

DEPOSITO PARATODOS

Avenida Sapopemba, 5761, V. Guarani

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Rezidencija:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

. 15 de Novembro, 244
4.0 - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

JONAS JAKUTIS

RUA COSTA BARROS, 352

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

MŪSŲ Lietuva

UA JUATINDIBĀ, 20 — P. DA MOÓCA — SĀG PAULO, 13

Sv. Kazimiero parapijos kunigai Jonas Bružikas ir Petras Daugintis jau pradėjo lankyti šeimas su kalėdaičių. Iki šiol jau apeita Parque das Nações, Camilópolis, Vila Industrial, Utinga, Jardim Independência, Pque S. Lucas.

Jeigu kas per klaidą neaplankytas, malonėkit pranešti.

Toliau bus lankomos šeimos, gyvenančios Vila Ema, Sta. Clara, Pque. Sevilha, Vila Libanesa, V. Alpina, S. Cae tano, Barcelpna, Campestre, V. Gerti ir apylinkės.

GARBĖS LEIDĖJAI

Per Spaudos Balių, per p. J. Čiuvinską pasižadėjo būti «M. L. garbės leidėjais» šie asmenys: Marija Stankūrienė iš Casa Verde, Marija Skorupkienė iš Parque das Nações, Marija Čiuvinskienė, Ieva Kutkienė iš Vila Bela, Vera Bratkauskienė ir Marija Jodelienė, Marija Šliktienė ir Valerija Mekšėnienė, Elena Buitvydaitė, St. Steponaitienė su šeima, Lidija Karpavičienė iš Casa Verde, Genutė Baltuzienė iš V. Bela, Juozas Masiulis, Zenonas Bačelis, Jonas Dimša, Iz. Saulytis.

UŽSIMOKĖJO UŽ M. L.:
Inž. Algirdas Idika 35 cr. Po 20 cr.: Adelė Katauskienė, Jonas Budzilas, o Aleksandras Bagdonas 50 cr.

Vila Zelinos parapijos vakarienė bus 10 d. spalio. Kviečiame visus dalyvauti!

Mirus mylimai motinai
MARIJAI ŠEPETAUSKIENEI

užuojautą jos sūnui Jonui Šepetauskui su šeima reiškia
Algirdas Saldys ir šeima

Mirus A. A. **MARIJAI ŠEPETAUSKIENEI**
Jos lūdinčiam sūnui Jonui Šepetauskui su šeima
nuoširdžią užuojautą reiškia
L. R. K. Bendruomenės Choras

Gydyt. dr. Astolfo Araujo su būsimu gubernatoriumi Laudo Nateli
DR. ASTOLFO ARAUJO É CANDIDATO

O Dr. Astolfo Araujo, Diretor do Instituto de Cardiologia, e grande amigo dos lituanos de S. Paulo teve a sua candidatura a Deputado Estadual lançada pela corrente liderada por Laudo Natel. Na foto, o Dr. Astolfo aparece ao lado de seu companheiro, o futuro Governador do Estado.

DIDELIS LIETUVIŲ DRAUGAS

Garsusis širdžių ligų specialistas, Cardiologijos Instituto direktorius Dr. Astolfo Araujo, šiais metais nori būti išrinktas į S. Paulo valstijos deputatas. Kadangi jis labai myli lietuvius ir su jais draugauja, o dažnai ir gydo, prašo, kad lietuviai ir jų vaikai už jį balsuotų, kai ateis rinkimų periodas lapkričio mėnesį šiais metais. Jo skelbimas ir fotografija kartu su būsimu valstijos gubernatoriumi Laudo Nateli pasirodo šiame me numeryje. Kai eisite pas šį daktarą gydyti savo širdis, nusineškite «Mūsų Lietuvos» numerį, kur telpa jo skelbimas, tikėkimės, kad jis auleis kokius 20% už gydymą.

TAI BENT VESTUVĖS

Praėjusį sekmadienį Zelinos bažnyčioje prel. Pijus Ražainas sutuokė šią gražią porą, plė. Moniką Jonavičiūtę su Norbertu Stasiulioniu. Abu jaunavedžiai gerai pažįstami S. Paulo lietuviams. Plė. Monika per eilę metų savo gražiu balsu atsižymėjo Zelinos chore ir taip pat dainuodama solo partijas. Ne kartą ji padėjo ir jaunajam «Aušros» chorui. Jie mielai dalyvauja kone visuose lietuviškuose rengimuose ir niekuomet negaili nei savo geros nuotaikos, nei balso lietuviškai dainai skardenti.

P. Norbertas Stasiulionis, industrialas irgi regimas kone visuose lietuviškuose rengimuose. Jis ilgametis ir veiklus L. B. narys. O kiek jau kartų regėjome jo nuotrauką «Mūsų Lietuvos» pirmame puslapyje? Tai reiškia, kad jis yra ne kartą buvęs jos garbės leidėjas.

Kiek jaunavedžiai yra S. Paulyje populiarūs liudija ir tai, kad per sutuoktuvų mišias buvo pilnutėlė bažnyčia žmonių, iš arčiau ir iš toliau, ir tų draugų tarpe buvo matyti įvairių pakraipų žmonių. Tai reiškia, kad Monika ir Norbertas sugebėjo su visais sugyventi.

Sutuoktuvų vaisės Jaunimo Namuose praėjo jaukioje linksmoje nuotaikoje

Prie vestuvių iškilmingumo labai daug prisidėjo Švento Juozapo Lietuvių Bendruomenės choras, vadovaujamas maestro V. Tatarūno, net trimis kalbomis žaviai giedojo mišias ir kitas giesmes. To paties choro nariai puotos metu išdainavo visas daineles. Geriausios kloties jaunavedžiams!

Skaniai pavakarieniausi, linksmi laiką praleisi ir parapijos darbus paremsi dalyvaudamas Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos ruošiamoje

VAKARIENĖJE

spalio mėn. 10 d. 20 val. Vila Zelinoje, Jaunimo Namuose. Pakvietimus reikia iš anksto įsigyti. Jūs galite gauti klebonijoje ir pas vakarienės rengėjas.

G E G U Ž I N Ė

Reikia pasilinksminti, gero oro pakvėpuoti — tam spalio 11 d. šv. Juozapo Vyrų Brolija rengia išvažiavimą į Jurubatubą, Parque São Bernardo do Campo.

Bus ir šv. Mišios 9 valandą, žaidimai su premijomis — 10 val., o 12 val. pietūs. O po jų šokiai, griežiant lietuviškai muzikai!

Švažiavimo laikas nurodomas bilietuose, autobusai išeis iš Vila Zelinos ir Casa Verde.

Bilietai gaunami: Casa Verde pas Matelionius (telefonas 266 0346) ir brolius Stankūnus; Vila Prudentėje pas Motiejų Tamaliūną (telefonas 274-0784); Vila Zelinoje pas Vyrų Brolijos narius.

RENGĖJŲ KOMISIJA
Šv. Juozapo Vyrų Brolija

ŠAUKIAMAS BENDRUOMENĖS TARYBOS POSĖDIS

Šeštadienį, spalio 3 dieną, 16 valandą, šaukiu Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos posėdį svarbiems mūsų veiklos reikalams aptarti. Visi Tarybos nariai malonėkite būtinai dalyvauti,

Posėdis bus Jaunimo Namuose Vila Zelinoje.

Br. L. B. Tarybos Pirmininkas
Juozas Čiuvinkas.

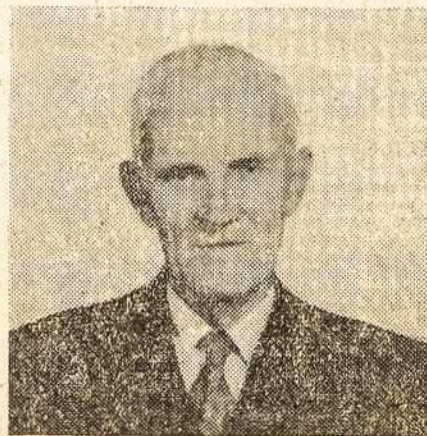
ATSKIRO NUMERIO
KAINA 0,40

VĖL PASIMIRĖ TAUTIETĖ

Praeitą antradienį mirė Marija SERBENTINĖ, sulaukusi 82 metų amžiaus. Ji ilgokai sirgo paskutiniu laiku. Palaidota Quarta Parada kapuose. Jos sūnui, dukrai, marčiui, žentui ir anūkams mūsų užuojauta.

GERA PROGĀ

Vienas lietuvis S. Paulyje turi neriklausomos Lietuvos pinigų rinkinį. Jam trūksta dviejų litų monetos (sidabrinės). Bet jis turi dvi penklites. Jei kas norėtų pasi-keisti, už savo du litus gauti penkis, kreipkitės į «Mūsų Lietuvos» redakciją,

A. A. VINCAS KAVOLIS

A. A. Vincas Kavolis buvo gimęs 1884 metais vasario 2 dieną, Šniukštuose, Lietuvoje. Mirė 1970 metais rugpjūčio 25 d., Brazilijon atvyko 1929 m.

Liko žmona Anastazija, sūnus kun. Vytautas Kavolis, duktė Valerija Vijeikienė ir auklėtinė Olga Spaičis. Iš profesijos buvo siuvėjas.

GI M T A D I E N I A I:

Konstancija Ingaunienė (spalio 1), Petras Narbutis, Sandra Kindurytė (1), Jonas Dimša (2), Stepas Narušis (3), Pranas Leita, ištikimas «Mūsų Lietuvos» išnešiojas Agnė Raza apylinkė (4), Emilija Pūpienienė (5), Adelė ir Petras Žarkauskai mini sukaktį spalio 5 d.; Marija Mikšienė, Povilas Buitvydas (8), Ad. Gudliauskienė (9).

Visiems palaimingų ilgų metų!

LIETUVOJE MIRĖ

Gauta žinia, kad neseniai Lietuvoje mirė Brazilijos lietuviams gerai pažįstamas kunigas Jeronimas Valaitis. Jis čia darbavosi apie 5 metus ir žmonės palankiai apie jį atsiliepia. Ar nederėtų tiems, kuriuos jis krikštijo, sutuokė, atsiminti jį savo maldose, ar susidėjus užprašyti už jo vėlę šv. Mišių auką?

Teilsisi ramybėje!